

Anonymizovaná verze

C-296/24 – 1

Věc C-296/24 [Jouxy]ⁱ

Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle čl. 98 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora

Datum doručení:

26. dubna 2024

Předkládající soud:

Cour de cassation (Lucembursko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

25. dubna 2024

Navrhovatelé:

SM

PX

Odpůrce:

Caisse pour l'avenir des enfants

1. SKUTKOVÝ STAV

- 1 SM je příhraniční pracovník, který pracuje v Lucembursku. Bydliště má ve Francii, kde žije ve společné domácnosti se svou manželkou, PX, a jejím dítětem. Manželka je rovněž výdělečně činná a pobírá na dítě měsíční výživné ve výši 250 eur, které platí biologický otec dítěte. Dítě pobírá stipendium na vysokoškolská studia.

ⁱ Název projednávané věci je fiktivní. Neodpovídá skutečnému jménu žádného z účastníků řízení.

- 2 Po určitou dobu pobíral SM rodinný příspěvek na dítě své manželky, který vyplácel odpůrce, Caisse pour l'avenir des enfants (orgán pro správu a vyplácení rodinných dávek, Lucembursko).
- 3 Tento příspěvek mu byl následně odňat se zpětnou účinností ode dne 1. srpna 2016 z důvodu, že dítě již nelze považovat za rodinného příslušníka, a to na základě článků 269 a 270 lucemburského code de la sécurité sociale (zákon o sociálním zabezpečení, v platném znění).

Skutečnosti předcházející řízení

- 4 Conseil arbitral de la sécurité sociale (soud prvního stupně pro záležitosti sociálního zabezpečení, Lucembursko) vyhověl podané žalobě a rozhodl, že výplata rodinného příspěvku pro SM má být obnovena.
- 5 V řízení o odvolání Conseil supérieur de la sécurité sociale (odvolací soud pro záležitosti sociálního zabezpečení, Lucembursko) zrušil rozhodnutí soudu prvního stupně a potvrdil, že rodinný příspěvek má být odejmut.
- 6 Proti rozhodnutí o odvolání byl nyní podán kasační opravný prostředek ke Cour de cassation (Kasační soud, Lucembursko).

Napadený rozsudek v řízení o odvolání

- 7 Zákon ze dne 23. července 2016, který vstoupil v platnost dne 1. srpna 2016, změnil zákon o sociálním zabezpečení mimo jiné tím, že z pojmu „rodinný příslušník“ definovaného v článku 270 tohoto zákona vyloučil děti manžela či manželky nebo partnera či partnerky. V rozsudku ze dne 2. dubna 2020 (Caisse pour l'avenir des enfants, C-802/18, EU:C:2020:269) Soudní dvůr rozhodl, že „rodinný příspěvek spojený s výkonem závislé činnosti příhraničním pracovníkem v určitém členském státě představuje sociální výhodu [podle unijního práva]“ (bod 23) a že „[unijní právo] brání ustanovením členského státu, podle kterých mohou příhraniční pracovníci pobírat rodinný příspěvek spojený s výkonem jejich závislé činnosti v tomto členském státě pouze na své vlastní děti, ale nikoli na děti svého manžela či manželky, jejichž nejsou rodiči, ale *zajišťují jejich výživu*, zatímco právo na pobírání tohoto příspěvku mají všechny děti s bydlištěm v uvedeném členském státě“ (bod 71).
- 8 V napadeném rozsudku je odmítána jakákoli diskriminace s odůvodněním, že o takové diskriminaci by se dalo uvažovat pouze v případě, že by příhraniční pracovník mohl mít na základě unijního práva nárok na sociální výhodu, jako je rodinný příspěvek, na dítě svého manžela či manželky, jehož není rodičem.
- 9 Toto právo přitom předpokládá, že příhraniční pracovník prokáže, že vyživuje dítě svého manžela či manželky. Požadavek takového důkazu není nepřímou diskriminací ve vztahu k pracovníkům s bydlištěm v Lucembursku. Soudní dvůr upřesnil, že postavení vyživovaného rodinného příslušníka vyplývá z *faktické situace*, „jejíž posouzení přísluší správě, a případně vnitrostátním soudům [...],

přičemž není potřeba, aby určily důvody takového příspěvku či podrobně vyčíslily jeho rozsah“ (rozsudky ze dne 15. prosince 2016, Despeme a další, C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 60, a ze dne 2. dubna 2020, Caisse pour l'avenir des enfants, C-802/18, EU:C:2020:269, bod 50).

- 10 Soud proto musí určit, zda žadatel vyživuje dítě své manželky. Z judikatury vyplývá, že tento důkaz nevyplývá automaticky z existence společné domácnosti, a dokonce ani z toho, že otec neplatí výživné. Soudy rozhodující ve věci samé musí provést konkrétní ověření důkazů předložených dotčenou osobou.
- 11 V zásadě platí, že každý z biologických rodičů přispívá na výživu a vzdělávání společných dětí úměrně podle svých prostředků, prostředků druhého rodiče a potřeb dětí, a že pokud se rodiče rozejdou, má příspěvek na jejich výživu a vzdělávání formu výživného, které platí podle konkrétního případu jeden z rodičů druhému. V projednávané věci biologická matka PX vykonává výdělečnou činnost, ze které má příjem. Biologický otec je rovněž výdělečně činný a matka od něj na dítě dostává měsíční výživné ve výši 250 eur, které podléhá indexaci.
- 12 Doklady předložené nevlastním otcem SM, včetně dokladů týkajících se nákupu rodinného televizoru, splátkového kalendáře k úvěru na nemovitost, studijního stipendia vyplaceného orgánem CEDIES ve prospěch dítěte a priznání k dani z příjmů – ačkoli dokládají výdaje na domácnost – nepostačují k prokázání toho, že SM poskytuje výživu dítěti, zejména s ohledem na objektivní důkazy o tom, že biologičtí rodiče poskytují výživu svému dítěti.

2. DŮVODY KASAČNÍHO OPRAVNÉHO PROSTŘEDKU

PRVNÍ DŮVOD

První část: široký výklad

- 13 Podle ustálené judikatury je postavení rodinného příslušníka pracovníka pojmem, na který se vztahuje „zásada, podle které ustanovení, která zakotvují volný pohyb pracovníků, jenž je součástí základů Unie, musí být vykládána široce“ (rozsudky ze dne 15. prosince 2016, Depesme a další, C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 58, a ze dne 18. června 1987, Lebon, 316/85, EU:C:1987:302, body 21 až 23). Při uplatnění této zásady Soudní dvůr konstatoval, že „[p]ostavení rodinného příslušníka příhraničního pracovníka, který je vyživován posledně uvedeným“, nepředpokládá „právo na výživné“, ale že se jedná o „faktickou situaci“, přičemž toto postavení „může vyplývat, pokud jde o situaci dítěte manžela či manželky nebo uznaného partnera či partnerky tohoto pracovníka, z objektivních skutečností, jako je existence společné domácnosti tohoto pracovníka a studenta, a není potřeba určit důvody přispívání příhraničního pracovníka na výživu studenta ani podrobně vyčíslit rozsah takového příspěvku“

(rozsudek ze dne 15. prosince 2016, Depesme a další, C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:95, body 58 a 60).

- 14 V napadeném rozsudku byl přitom přijat restriktivní výklad pojmu „rodinný příslušník“, když soud konstatoval, že dítě žije v domácnosti SM a že SM sice přispívá na „výdaje na domácnost“, ale neprokazuje to, že přispívá na výživu dítěte žijícího ve společné domácnosti, neboť biologičtí rodiče rovněž přispívají (nebo mají přispívat) na výživu dítěte.
- 15 Tímto rozhodnutím odvolací soud učinil existenci příspěvku SM závislou na „důvodech tohoto příspěvku“ (zda souvisí s neplněním povinnosti biologických rodičů k výživě, či nikoli) a na posouzení jeho „rozsahu“, což je v rozporu s judikaturou Soudního dvora.
- 16 Aby se předešlo právní nejistotě, je třeba předložit Soudnímu dvoru následující otázku: *„Brání zásada, podle které ustanovení, která zakotvují volný pohyb pracovníků, jež je součástí základů Unie, musí být vykládána široce (rozsudek Depesme a další,... bod 58), tomu, aby ustanovení členského státu byla vykládána v tom smyslu, že příhraniční pracovníci nemohou pobírat rodinný přídavek spojený s tím, že vykonávají závislou činnost v tomto členském státě, na děti svého manžela či manželky, pokud tyto děti žijí ve společné domácnosti s příhraničním pracovníkem a ten přispívá na náklady na domácnost, do níž dítě patří, z toho důvodu, že na jeho výživu přispívají i biologičtí rodiče dítěte?“*

Druhá část: diskriminace

- 17 Odvolací soud tím, že takto restriktivně vyložil postavení rodinného příslušníka příhraničního pracovníka, ačkoli nárok na pobírání tohoto příspěvku mají všechny děti s bydlištěm v dotyčném členském státě, rovněž porušil zásadu zákazu přímé nebo nepřímé diskriminace.
- 18 Aby se předešlo právní nejistotě, je třeba předložit Soudnímu dvoru následující otázku: *„2. Brání zásada volného pohybu pracovníků a zákaz diskriminace vyplývající z čl. 45 odst. 1 a 2 SFEU a čl. 1 písm. i) a článku 67 nařízení (ES) č. 883/2004 ve spojení s čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011 a čl. 2 bodem 2 směrnice 2004/38/ES tomu, aby byla ustanovení členského státu vykládána v tom smyslu, že příhraniční pracovníci nemohou pobírat rodinný přídavek spojený s tím, že vykonávají závislou činnost v tomto členském státě, na děti svého manžela či manželky, pokud tyto děti žijí ve společné domácnosti s pracovníkem a tento pracovník přispívá na náklady na domácnost, do níž dítě patří, z toho důvodu, že na jeho výživu přispívají i biologičtí rodiče dítěte, ačkoli všechny děti ve stejné situaci s bydlištěm v tomto členském státě mají nárok na pobírání tohoto příspěvku?“*

Třetí část: potřeba jednotného výkladu

- 19 Pokud Soudní dvůr uvádí, že příspěvek pracovníka na výživu dítěte je „faktickou situací“, má tím na mysli, že tento příspěvek, podléhající zásadě širokého výkladu, nepředpokládá „právo“ na výživné, a trvá na tom, že při posuzování tohoto příspěvku je třeba vycházet z „objektivních skutečností“ pro účely „jednotného uplatňování unijního práva“ v tomto ohledu (rozsudky ze dne 15. prosince 2016, Despeme a další, C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 58, a ze dne 2. dubna 2020, Caisse pour l'avenir des enfants, C-802/18, EU:C:2020:269, bod 50).
- 20 Napadený rozsudek přitom tím, že z této judikatury vyvozuje, že příspěvek pracovníka na výživu dítěte je věcí svrchovaného posouzení skutkového stavu, které Soudní dvůr i Cour de cassation (Kasační soud) vyhradily (údajně) soudům rozhodujícím ve věci samé, používá protichůdný výklad. Svrchované posuzování ze strany soudů rozhodujících ve věci samé je synonymem neexistence jednotného výkladu a je neslučitelné s jednotným výkladem unijního práva, o který usiluje Soudní dvůr. Tímto rozhodnutím odvolací soud porušil pravidlo jednotného výkladu unijního práva.
- 21 Aby se předešlo právní nejistotě, je třeba předložit Soudnímu dvoru následující otázku: „Brání pravidlo jednotného výkladu unijního práva (rozsudek ze dne 1. února 1972, 49/71..., rozsudek ze dne 1. února 1972, 50/71) tomu, aby postavení rodinného příslušníka přeshraničního pracovníka, konkrétně příspěvek pracovníka na výživu dítěte jeho manžela či manželky, který podléhá tomuto pravidlu jednotného výkladu (rozsudek... Caisse pour l'avenir des enfants, C-802/18, bod 50), bylo ponecháno na svrchovaném posouzení soudů rozhodujících ve věci samé, a aby tak Cour de cassation (Kasační soud) nezajistil jednotné uplatňování tohoto pojmu?“

Čtvrtá část (podpůrně): účelnost řízení o předběžné otázce

- 22 Pokud má Cour de cassation (Kasační soud) v úmyslu zamítnout první tři části prvního důvodu kasačního opravného prostředku, je třeba položit výše uvedené předběžné otázky. Neoprávněné odmítnutí položit předběžnou otázku zakládá žalobu pro nesplnění povinnosti a představuje porušení článku 6 Evropské úmluvy o lidských právech.

DRUHÝ DŮVOD: PORUŠENÍ EVROPSKÉ ÚMLUVY O LIDSKÝCH PRÁVECH

- 23 Na nárok na sociální dávky se vztahuje článek 1 Protokolu č. 12 k EÚLP a článek 14 EÚLP. Při posuzování, zda došlo k diskriminaci ve smyslu těchto ustanovení, příkládá Evropský soud pro lidská práva „vysoce přesvědčivou hodnotu“ závěrům Soudního dvora. Soudní dvůr přitom již shledal, že řada lucemburských ustanovení diskriminuje příhraniční pracovníky (např. rozsudek ze dne 20. června 2013, Giersch a další, C-20/12, EU:C:2013:411 nebo ze dne 14. prosince 2016,

Bragança Linares Verruga a další, C-238/15, EU:C:2016:949 nebo ze dne 10. července 2019, Aubriet, C-410/18, EU:C:2019:582). Napadený rozsudek tím, že použil v tomto ohledu restriktivní výklad postavení „rodinného příslušníka“ příhraničního pracovníka, zavedl novou formu protiprávní diskriminace mezi přeshraničními pracovníky a tuzemskými pracovníky, která představuje nepřímou diskriminaci na základě státní příslušnosti a není založena na žádném legitimním cíli. Tímto rozhodnutím odvolací soud porušil výše uvedená ustanovení.

3. ANALÝZA KASAČNÍHO SOUDU

K výkladu práva Evropské unie

- 24 V rozsudku ze dne 2. dubna 2020, Caisse pour l'avenir des enfants (C-802/18, EU:C:2020:269), Soudní dvůr podmínil nárok příhraničního pracovníka na výplatu rodinného přídatku na dítě jeho manžela či manželky – nebo registrovaného partnera či partnerky –, jehož není rodičem, prokázáním toho, že splňuje podmínku *zajištění výživy tohoto dítěte*.
- 25 Pojem „*zajišťování výživy*“ použil Soudní dvůr původně k tomu, aby rozhodl, že příhraniční pracovník může obdržet vnitrostátní dávku ve formě sociální výhody, v tomto případě finanční podpory na vysokoškolské vzdělání, pro své vlastní dítě, pokud nadále zajišťuje výživu tohoto dítěte (rozsudky ze dne 26. února 1992, Bemini, C-3/90, ECLI:EU:C:1992:89, body 25 a 29, ze dne 8. června 1999, Meeusen, C-337/97, ECLI:EU:C:1999:284, bod 19, ze dne 14. června 2012, Evropská komise v. Nizozemsko, C-542/09, ECLI:EU:C:2012:346, bod 35, a ze dne 20. června 2013, [Giersch], C-20/12, ECLI:EU:C:2013:411, bod 39), aniž byl tento pojem v těchto rozsudcích definován.
- 26 Soudní dvůr následně – stále v souvislosti se sociální výhodou spočívající v podpoře na vysokoškolské studium, která se ovšem týkala dítěte, které nebylo v příbuzenském vztahu s příhraničním pracovníkem – upřesnil význam výrazu „*poskytovat výživu*“ tím, že nejprve uvedl, že „*nepředpokládá právo na výživné*“ (rozsudek ze dne 15. prosince 2016, Depesme a další, C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 58), a poté dodal, že „*postavení vyživovaného rodinného příslušníka je výsledkem faktické situace. Jedná se o rodinného příslušníka, kterého podporuje pracovník, a není nezbytné zjišťovat důvody využití této podpory a zabývat se tím, zda je dotyčná osoba schopna zajistit své potřeby výkonem výdělečné činnosti*“ (body 58 a 59). Z toho Soudní dvůr dovodil, že „*postavení vyživovaného rodinného příslušníka je výsledkem faktické situace, jejíž posouzení přísluší členskému státu a případně vnitrostátním soudům. Postavení rodinného příslušníka příhraničního pracovníka, který je vyživován posledně uvedeným, může vyplývat, pokud jde o situaci dítěte manžela či manželky nebo uznaného partnera či partnerky tohoto pracovníka, z objektivních skutečností, jako je existence společné domácnosti tohoto pracovníka a studenta, a není potřeba určit důvody přispívání příhraničního pracovníka na výživu studenta ani podrobně vyčíslit rozsah takového příspěvku*“ (bod 60).

- 27 Soudní dvůr poté použil kritérium „*poskytování výživy*“ na otázku, zda může příhraniční pracovník pobírat rodinný přídatek na dítě, jehož není rodičem, a v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že „*dítětem příhraničního pracovníka, které nepřímo požívá sociálních výhod uvedených v posledně jmenovaném ustanovení, je třeba rozumět nikoliv pouze dítě, jehož rodičem je tento pracovník, ale rovněž dítě manžela či manželky nebo registrovaného partnera či partnerky uvedeného pracovníka, pokud tento pracovník zajišťuje výživu tohoto dítěte. Podle Soudního dvora tento poslední požadavek vyplývá z faktické situace, jejíž posouzení přísluší správě, a případně vnitrostátním soudům na základě důkazů poskytnutých dotčenou osobou, přičemž není potřeba, aby určily důvody takového příspěvku či podrobně vyčíslily jeho rozsah*“ (rozsudek ze dne 2. dubna 2020, Caisse pour l'avenir des enfants, C-802/18, EU:C:2020:269, bod 50). Soudní dvůr upřesnil, že „*biologický otec [dítěte] neplatí výživné matce tohoto dítěte. FV, který je manželem matky HY, podle všeho zajišťuje výživu tohoto dítěte, což však přísluší ověřit předkládajícímu soudu*“ (bod 52).
- 28 Soudní dvůr měl dále za to, že „*pojem ‚rodinný příslušník‘ příhraničního pracovníka, který může nepřímo požívat rovného zacházení podle čl. 7 odst. 2 nařízení č. 492/2011, odpovídá pojmu ‚rodinný příslušník‘ ve smyslu čl. 2 bodu 2 směrnice 2004/38, který zahrnuje manžela či manželku nebo partnera či partnerku, s nimiž občan Unie uzavřel registrované partnerství, potomky v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a potomky manžela či manželky nebo partnera či partnerky. Soudní dvůr v tomto ohledu zohlednil zejména bod 1 odůvodnění, článek 1 a čl. 2 odst. 2 směrnice 2014/54*“ (bod 51).
- 29 Cour de cassation (Kasační soud) z formulace, že výraz „*zajišťovat výživu*“ vyplývá z faktické situace, vyvozuje, že se nejedná o čistě skutkový pojem, vyloučený z přezkumu Soudního dvora a Cour de cassation (Kasační soud), ale že tato formulace má zdůraznit, že tento výraz je třeba posuzovat bez ohledu na jakýkoli nárok dítěte na výživné (viz rozsudek ze dne 15. prosince 2016, Depesme a další, C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 58).
- 30 Cour de cassation (Kasační soud) z výše uvedeného dále vyvodil, že pojem „*zajišťování výživy*“ v rámci právní úpravy sociálních výhod je autonomním pojmem práva Evropské unie, který vyžaduje jednotné uplatňování a výklad.
- 31 Takový jednotný výklad přitom není v současné době zajištěn vzhledem k otázkám, které diskutovaná problematika vyvolává.
- 32 V tomto ohledu je Cour de cassation (Kasační soud) veden k tomu, aby si tak položil otázku ohledně dosahu příkladu uvedeného v rozsudku ze dne 15. prosince 2016, Depesme a další (C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 60), pokud jde o „*objektivní skutečnosti, jako je existence společné domácnosti tohoto pracovníka a studenta*“, jednak co se týče otázky, zda je tento bod uveden pouze jako příklad, nebo naopak jako podmínka, přičemž v takovém případě vyvstává otázka, zda se jedná o podmínku dostatečnou nebo podmínku nutnou, a jednak co se týče otázky, zda záleží na způsobu financování společné domácnosti, v rozsahu,

v němž je třeba ověřit, zda se příhraniční pracovník na tomto financování podílí částečně nebo zcela.

- 33 Pokud jde o potřeby dítěte, které je třeba zohlednit a které zajišťuje příhraniční pracovník, je Cour de cassation (Kasační soud) veden k tomu, aby se zabýval otázkou, zda je třeba zohlednit pouze výživu a základní životní potřeby dítěte (jídlo, ošacení, bydlení, vzdělání atd.), nebo zda je třeba zohlednit všechny výdaje obecně jakéhokoli druhu, včetně těch, které slouží k potěšení nebo prostému pohodlí (mobilní telefon, restaurace, řidičský průkaz atd.), nebo dokonce těch, které jsou přepychové, okázalé nebo luxusní (pravidelné nákupy elektronických zařízení, dovolené ve vzdálených zemích atd.), které mají zajistit určitou životní úroveň.
- 34 Pokud jde o způsoby, jakými příhraniční pracovník přispívá na výživu dítěte, Cour de cassation (Kasační soud) si klade otázku, zda má mít příspěvek příhraničního pracovníka na výživu dítěte formu peněžních plateb v hotovosti přímo dítěti, nebo zda může mít formu výdajů vynaložených v zájmu dítěte. V téže souvislosti vyvstává otázka, zda se musí jednat o výdaje vynaložené – jak je podle všeho navrhováno v závěrech státního zástupce – ve zvláštním či dokonce výlučném zájmu dítěte, nebo zda se zohledňují výdaje vynaložené ve společném zájmu rodinné jednotky (měsíční splátky hypotečního úvěru, nájemné, nákup společně užívaného vybavení atd.). V souvislosti s těmito konkrétními způsoby vyvstává otázka, zda výdaje příhraničního pracovníka na *zajišťování výživy dítěte* musí mít určitou pravidelnou nebo periodickou povahu (hypotéka, nájemné, náklady na elektřinu a topení, telefonní účty atd.), nebo zda je třeba zohlednit i jednorázové výdaje (příležitostné nákupy oblečení atd.). Konečně si Cour de cassation (Kasační soud), třebaže bere na vědomí, že Soudní dvůr upřesnil, že při posuzování skutkové situace není třeba určovat důvody příspěvku příhraničního pracovníka ani vyčíslit jeho rozsah (rozsudky ze dne 15. prosince 2016, Despeme a další, C-401/15 až C-403/15, EU:C:2016:955, bod 64, a ze dne 2. dubna 2020, Caisse pour l'avenir des enfants, C-802/18, EU:C:2020:269, bod 50), klade otázku, zda má být zohledněn jakýkoli, byť minimální příspěvek, nebo zda musí mít určitou významnou úroveň, a pokud musí mít takovou významnou úroveň, zda je třeba toto kritérium posuzovat ve vztahu k potřebám dítěte, nebo ve vztahu k finanční situaci příhraničního pracovníka.
- 35 Původ finančních prostředků může vyvolávat další otázky, neboť v některých případech má příhraniční pracovník se svým manželem či manželkou nebo registrovaným partnerem či partnerkou, který je rodičem dítěte, společný bankovní účet, který byl použit k úhradě výdajů předložených v soudním řízení k prokázání splnění podmínky „zajišťování výživy“ dítěte, aniž na tento účet posílal platby výhradně a aniž stanovil, v jakém rozsahu na tento účet posílá platby, přičemž v takovém případě vzniká otázka, zda příspěvek na potřeby dítěte pochází od příhraničního pracovníka.
- 36 Cour de cassation (Kasační soud) si dále klade otázku ohledně rozsahu upřesnění, které Soudní dvůr učinil v rozsudku ze dne 15. prosince 2016, Depesme a další

(C-401/15 až C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, bod 62), v němž se uvádí, že „unijní normotvůrce považuje děti v každém případě za vyživované až do 21 let“, a to ve smyslu, zda je třeba mít za to, že jsou příhraničním pracovníkem zajišťovány potřeby každého dítěte mladšího 21 let pouze z důvodu této věkové podmínky nebo v kombinaci s dalšími faktory.

- 37 Dále je zapotřebí si klást otázku, jak rodiče přispívají na potřeby dítěte. Ti jsou ze zákona vázáni vyživovací povinností, na rozdíl od příhraničního pracovníka, který takovou povinnost nemá. Kritérium „zajišťování výživy“ dítěte naproti tomu vyžaduje faktické posouzení. Z toho vyplývá otázka, zda k vyloučení existence přispívání příhraničního pracovníka postačuje prokázat existenci a rozsah vyživovací povinnosti rodičů, nebo zda je navíc nutné zkoumat, zda je vyživovací povinnost rodičů stanovena v přiměřené výši a zda rodiče svou vyživovací povinnost skutečně plní, takže další příspěvek od příhraničního pracovníka není nutný. V případě, že taková pomoc není skutečně vyplácena, vyvstává otázka, zda je nutné ověřit, zda se manžel či manželka nebo registrovaný partner či partnerka příhraničního pracovníka alespoň pokusil přijmout opatření k vymáhání a zda nakonec příspěvek příhraničního pracovníka nahrazuje neplnění povinností jednoho z rodičů. Způsob stanovení výživného, ať už soudním rozhodnutím nebo dohodou, může mít případně vliv na toto výživné a na to, zda je stanoveno v přiměřené výši. Tyto aspekty mohou souviset s výše uvedenou otázkou, které výdaje týkající se dítěte by měly být zohledněny. Pokud se vezmou v úvahu pouze výdaje na výživu a základní životní potřeby, vyživovací povinnost rodičů tyto potřeby v zásadě pokryje, takže je bezpředmětné, aby příhraniční pracovník na pokrytí těchto potřeb doplňkově nebo dodatečně přispíval.
- 38 Pokud jde o vztahy s druhým rodičem dítěte, je třeba se ještě zabývat otázkou, zda je relevantní posoudit režim, podle něhož dítě pobývá střídavě u obou svých rodičů, neboť rozšířené právo styku s dítětem a ubytování nebo střídavé bydlení mohou vést k tomu, že druhý rodič v zásadě převezme podstatněji svou vyživovací povinnost jako věcné plnění, čímž se zmenší prostor pro případnou nutnost pokrýt potřeby dítěte příhraničním pracovníkem.
- 39 Všechny tyto otázky je třeba v zásadě posuzovat na pozadí zásady širokého výkladu ustanovení zakotvujících volný pohyb pracovníků (rozsudek ze dne 15. prosince 2016, Depesme a další, C-401/15 až C-403/15, ECLI:EU:C:2016:955, bod 58), a tedy možných mezí takové zásady širokého výkladu.
- 40 Tyto úvahy vedou Cour de cassation (Kasační soud) k tomu, aby Soudnímu dvoru předložil žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

4. PŘEDBĚŽNÉ OTÁZKY

- 41 Cour de cassation (Kasační soud) pokládá následující otázky:

1 a) Je nutno podmínku „zajišťování výživy“ dítěte, od níž se odvíjí postavení rodinného příslušníka ve smyslu ustanovení práva Evropské unie, tak jak bylo toto postavení stanoveno judikaturou Soudního dvora v souvislosti s volným pohybem pracovníků a pobíráním sociální výhody příhraničním pracovníkem spojené s tím, že vykonává závislou činnost v členském státě, na dítě svého manžela či manželky nebo registrovaného partnera či partnerky, s nímž není v příbuzenském vztahu, chápanou samostatně nebo ve spojení se zásadou širokého výkladu ustanovení, jejichž cílem je zajistit volný pohyb pracovníků, vykládat v tom smyslu, že je splněna, a tedy že zakládá nárok na pobírání této sociální výhody,

- již na základě existence manželství nebo registrovaného partnerství mezi příhraničním pracovníkem a jedním z rodičů dítěte;
- již na základě skutečnosti, že příhraniční pracovník a dítě sdílejí společnou domácnost nebo mají společné bydliště;
- již na základě skutečnosti, že příhraniční pracovník hraří obecně výdaje jakéhokoli druhu ve prospěch dítěte, i když tyto výdaje
 - o pokrývají jiné potřeby než základní životní potřeby či výživu,
 - o jsou poskytovány třetí osobě a dítěti přináší prospěch pouze nepřímo,
 - o nejsou činěny ve výlučném nebo specifickém zájmu dítěte, ale ve prospěch celé domácnosti,
 - o jsou pouze příležitostné,
 - o jsou nižší než výdaje rodičů,
 - o vzhledem k potřebám dítěte jsou pouze nepodstatného významu;
- již na základě skutečnosti, že výdaje jsou hrazeny ze společného účtu příhraničního pracovníka a jeho manžela či manželky nebo registrovaného partnera či partnerky, který je rodičem dítěte, bez ohledu na zdroj finančních prostředků na účtu;
- již na základě skutečnosti, že je dítě mladší 21 let?

1 b) Je-li odpověď na první otázku záporná, je třeba podmínku „zajišťování výživy“ vykládat v tom smyslu, že je splněna, a tedy že zakládá nárok na pobírání sociální výhody, pokud je prokázána existence dvou nebo více z těchto okolností?

2) Je nutno podmínku „zajišťování výživy“ dítěte, od níž se odvíjí postavení rodinného příslušníka ve smyslu ustanovení práva Evropské unie, tak jak bylo toto postavení stanoveno judikaturou Soudního dvora v souvislosti s volným pohybem pracovníků a pobíráním sociální výhody příhraničním pracovníkem spojené s tím, že vykonává závislou činnost v členském státě, na dítě svého manžela či manželky

nebo registrovaného partnera či partnerky, s nímž není v příbuzenském vztahu, chápanou samostatně nebo ve spojení se zásadou širokého výkladu ustanovení, jejichž cílem je zajistit volný pohyb pracovníků, vykládat v tom smyslu, že není splněna, a tudíž vylučuje nárok na pobírání této sociální výhody,

- již na základě existence vyživovací povinnosti rodičů dítěte, bez ohledu na
 - o skutečnost, zda je toto výživné určeno soudním rozhodnutím nebo dohodou,
 - o částku, na kterou bylo toto výživné stanoveno,
 - o skutečnost, zda povinná osoba skutečně vyplácí toto dlužné výživné,
 - o skutečnost, zda příspěvek příhraničního pracovníka nahrazuje neplnění povinností jednoho z rodičů dítěte,
- již na základě skutečnosti, že dítě pravidelně pobývá u druhého rodiče v rámci výkonu práva styku s dítětem a ubytování nebo střídavého bydlení nebo jiného uspořádání?

PRACOVNÍ DOKUMENT